

מניקור פדיקור

יערה צח

27.02-29.03.2014

עבודותיה של יערה צח עורכות מניפולציות בחפצי רדי מייד יומיומיים. היא מסיטה את החפץ מהקשרו המקורי ומותחות את גבולותיו- על המשמעות המיוחסת לו, תפקידו הפונקציונאלי והאסוציאציות שהוא מעלה.

אם נתמקד ראשית כל בהיבט הצורני, אפשר לטעון שצח יוצרת מתוך עניין פורמליסטי החוקר משחקים בחומר ובצורה (ניגודים ושילובים של צבעים, של חומרים רכים וקשים, של צורות גיאומטריות ואמורפיות, של היחסים הנוצרים בין צורות המתחברות ומתפרקות). ואכן, כשם שהעבודות בתערוכה הן חפצים-רוכסן, שלט ניאון, כדורסל, מכסה סיר, ניתן לראות בהן גם צורות מופשטות- קו ישר, ריבוע, עיגול, משולש וקו מעוקל. למותר לציין כי צח אינה משאירה את הצורות כפשוטן, בצורתן השלמה או המושלמת. העניין הוא דווקא ברגע שבירתן, התפרקותן. זהו פורמליזם מלא חיוניות שכן למרות שהוא מפרק את האובייקט, מבודד אותו מסביבתו הטבעית ומזקק אותו לצורתו הבסיסית ביותר, הוא איננו קליני או אנליטי בשום צורה. זהו פורמליזם על הגבול שבין האוטופי והנקי לבין הפגום והאנושי.

ייתכן שהעבודות כולן עוסקות בניסיונות ובכישלונות לשמור על גבול, בפונקציות שנועדו לסגור ולתחום איזור או חפץ ובפריצתם של אלה- הרוכסן רוכס, הקיר חוסם, הוילון מסתיר, המכסה סוגר את הסיר, שלד הכדור מגדיר את מבנו וצורתו, שלט החנות מגדיר את השירות המוצע. אופן הצגתם בתערוכה מעמיד את כל אחד מן האובייקטים האלה במצב ביניים בין הפתוח לסגור, בין השבור לשלם. אלא חוצצים במשברי חרדה הנמצאים במאבק קיומי בדרך לקביעת גבולותיהם בינם לבין העולם.

צח יוצרת דיון בפרשנות הסמנטית של החפץ היומיומי ומוכיחה את נזילותה של המשמעות, ואת השפעתם של ההקשר ושל הסובייקט. הפער המתקיים בין מה שהצופה יודע על החפץ לבין מה שהוא רואה בתערוכה, יוצר משמעויות והקשרים חדשים לאובייקטים שלפנינו.

כך למשל, הטבעתה של המילה "Curtain" על לוח השיש גורמת לצופה לדמיין את החומר הנוקשה והקר שלפניו הופך לבד רך ומשתפל, לאובייקט עם פוטנציאל לתנועה, שאפשר להזיז ולהסיט. כן גם שלט ה'מניקור- פדיקור' מופקע מהפונקציה השיווקית- אינפורמטיבית שלשמה הוא נועד והטקסט שלו מקבל פרשנות אסתטית. צמד המילים המתחרזות הופכות להייקו מעגלי, התפייטות מילולית ומשחק מילים צורני בשפה. ניתן לומר כי אותו הייקו מעגלי מתקיים גם בכדורסל שהפך לרשת, במכסה הסיר השלם- השבור ובפוטנציאל המדומיין של פעולת הסגירה והפתיחה של הוילון והרוכסן.

כלומר ניתן לומר כי בתערוכה שבה וחוזרת תמה של פעולה פרפורמטיבית מדומינת- הצופה מתבקש להשלים במחשבתו את המהלך שנרמז מן העבודה. העין שלו מחברת את שברי הזכוכית שעל הרצפה למכסים, מרכיבה מחדש את הכדורסל לכדי שלם, פוערת את הרוכסן, שוברת את הקיר, מסיטה את הוילון וממשיכה אל תוך עולם אחורי קלעים דמיוני.